



Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Hippische Zone Grandorse

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

20 februari 2024 / projectnummer: 3292



1 Advies over het MER in het kort

De gemeente Horst aan de Maas stelt een bestemmingsplan op dat verschillende activiteiten en ontwikkelingen ten behoeve van de paardensport mogelijk maakt in het gebied rondom het bestaande Equestrian Center de Peelbergen (ECdP). Hiervoor moet het bestemmingsplan¹ aangepast worden. Voor het besluit hierover is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.²

Een eerste versie van dit MER is in 2018 voor advies voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie). In haar voorlopig advies signaleerde de Commissie dat essentiële informatie ontbrak.³ Dit betrof informatie over de aspecten verkeer en parkeren, stikstof, natuur, water, verlichting en de fasering van het plan. Het MER is naar aanleiding hiervan aangevuld en opnieuw voorgelegd aan de Commissie.⁴ In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het aangevulde MER (hierna: de aanvulling).

Wat staat in het MER (2018) en de aanvulling (2023)?

In het eerdere MER (2018) is geconstateerd dat het plan negatieve effecten kan hebben op beschermde natuurgebieden in en rond het plangebied en op beschermde soorten, zoals de das. Met het plan verandert het relatief open landschap in een meer besloten landschap. Evenementen met hoge bezoekerstaantallen, die in het ontwerp bestemmingsplan uit 2018 mogelijk werden gemaakt, leiden tot verkeerspieken met een slechte verkeersafwikkeling en een hoge parkeerdruk.

In de aanvulling zijn de effecten van het oorspronkelijke plan (2018) vergeleken met de effecten van een nieuw plan (2023). Het nieuwe plan gaat uit van een kleiner aantal hippische kavels en van minder evenementen met minder bezoekers ten opzichte van het plan uit 2018.⁵

In de aanvulling staat dat de effecten van het nieuwe plan op het verkeer en parkeren beperkt zijn ten opzichte van de huidige situatie. Daarnaast wordt geconcludeerd dat, door het nemen van maatregelen, sprake is van positieve effecten op beschermde gebieden en soorten. Op de overige milieuaspecten zijn de effecten van het nieuwe plan beperkt en/of niet anders dan van het plan uit 2018.

Wat is het advies van de Commissie?

De Commissie constateert dat veel onderzoeksinformatie aanwezig is, tegelijkertijd ontbreekt belangrijke informatie. Ook ontbreken in de aanvulling een overkoepelend overzicht van de effecten van het plan en een publieksvriendelijke samenvatting. Hierdoor is de aanvulling lastig zelfstandig leesbaar. **De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER en de aanvulling tezamen dat belangrijke informatie ontbreekt. Het aanvullen van die informatie is**

¹ Omdat op dit plan de Omgevingswet niet van toepassing is, wordt gesproken over bestemmingsplan (zie ook het grijze tekstblok aan het eind van dit hoofdstuk).

² Milieueffectrapport bestemmingsplan Grandorse, gemeente Horst aan de Maas, Pouderoyen Compagnons, 26 februari 2018.

³ Voorlopig toetsingsadvies: [a3292vts.pdf \(commissiemer.nl\)](#)

⁴ Aanvulling MER bestemmingsplan Grandorse, gemeente Horst aan de Maas, Pouderoyen Tonnaer, 12 oktober 2023.

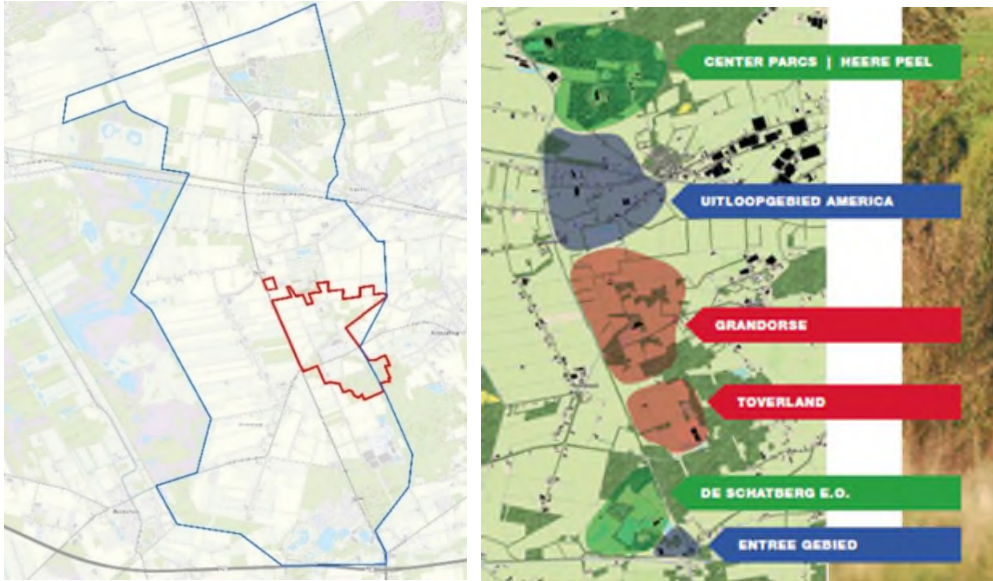
⁵ Zie voor een volledig overzicht van de wijzigingen paragraaf 1.3 van de aanvulling.

essentieel om het belang van de leefomgeving volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over het bestemmingsplan voor Grandorse. Het gaat om de volgende punten:

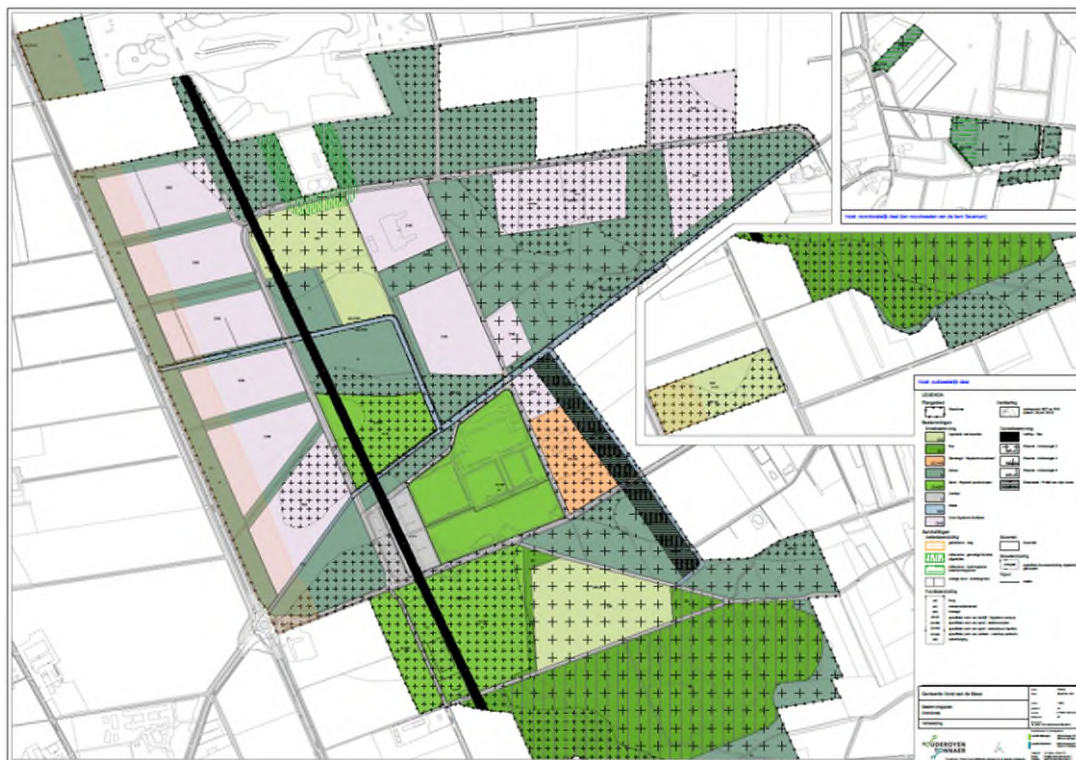
- **Een beschrijving van het plan:** Door de lange periode tussen het MER uit 2018 en de aanvulling uit 2023 en door de tussentijdse wijzigingen, is de milieu-informatie versnipperd. Hierdoor is het moeilijk om een volledig beeld te krijgen van het plan. Ook is niet duidelijk waarom voor deze locatie gekozen is, hoe het huidige plan tot stand is gekomen en of er alternatieven mogelijk zijn voor de inrichting van het gebied.
- **Samenhang met andere ontwikkelingen:** Binnen Park de Peelbergen (zie figuur 1) worden ook voor andere locaties plannen ontwikkeld, waaronder de uitbreiding van Toverland. Onduidelijk is wat het betekent voor de leefomgeving als al deze plannen worden uitgevoerd.
- **Uitgangspunten van het verkeer- en mobiliteitsonderzoek:** Er worden vrijwel geen negatieve effecten zoals verkeersoverlast verwacht, zo volgt uit verkeersberekeningen. Waar deze berekeningen op zijn gebaseerd, staat niet in de aanvulling. Omdat ook het verkeersonderzoek zelf ontbreekt zijn de conclusies in de aanvulling niet herleidbaar.
- **Een Passende beoordeling:** de uitvoering van het plan leidt tot extra stikstof die terecht komt in natuurgebieden die nu al overbelast zijn. De gemeente wil dit voorkomen door extern te salderen. Of deze maatregel voldoende is, moet getoetst worden in een Passende beoordeling. Deze beoordeling ontbreekt nog.
- **Een overzicht van de nog uit te voeren natuurcompensatie:** Met (compensatie)maatregelen worden effecten op beschermde natuur voorkomen: natuurcompensatie. Een deel van deze natuurcompensatie is al uitgevoerd. Een overzicht waar de overige maatregelen plaats gaan vinden binnen de Gedeelde Peel⁶ en het plangebied (zie figuur 1) ontbreekt, evenals inzicht in onzekerheden en risico's bij de realisatie ervan.
- **Een publieksvriendelijke samenvatting:** Er is geen publieksvriendelijke samenvatting met daarin onder andere een overzicht van de verschillen tussen de plannen uit 2018 en 2023 en een samenvattende beoordelingstabel van beide plannen.

De Commissie adviseert deze informatie aan te vullen en dan pas een besluit te nemen over het bestemmingsplan. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

⁶ In de Gedeelde Peel wil de gemeente met een gebiedsgerichte aanpak werken aan de "inrichting van het gebied die past bij en toekomstbestendig (landbouwkundig) gebruik en daarnaast bijdraagt aan de te behalen water- en natuurdoelen". Bron: [Horst aan de Maas over gebiedsgerichte aanpak Gedeelde Peel | GGA groen blauw](#)



Figuur 1: Links: De Gedeelde Peel, weergegeven met een blauwe contour. Grandorse is weergegeven met een rode contour. Rechts: Park de Peelbergen. (bron: Salderingsplan Goudgroene natuurzone Grandorse, 2022)



Figuur 2: Verbeelding ontwerp bestemmingsplan Grandorse (bron: Aanvulling MER, 2023)

Aanleiding MER

Gemeente Horst aan de Maas wil een bestemmingsplan vaststellen dat verschillende ontwikkelingen en activiteiten mogelijk maakt ten behoeve van de paardensport. De ontwikkelingen zijn voorzien in het gebied rond het bestaande Equestrian Center de Peelbergen (ECdP). Het plan maakt onder andere de nieuwvestiging van 12 hippische accommodaties en het organiseren van hippische evenementen met maximaal 10.000 bezoekers per dag en maximaal 175.000 bezoekers per jaar mogelijk.

Voor het realiseren van plan 'Grandorse' moet het vigerende bestemmingsplan voor dit terrein worden aangepast. Ter onderbouwing van dit bestemmingsplan moet de gemeente de milieugevolgen van de gebiedsontwikkeling onderzoeken en beschrijven in een (plan-)MER. Categorie D14 van de Bijlage bij het Besluit m.e.r. geeft aanleiding voor het opstellen van een planMER: De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren. De planMER-plicht geldt ook omdat voor het plan een Passende beoordeling moet worden opgesteld. Zo kan de gemeenteraad het milieubelang goed meewegen bij het besluit over het bestemmingsplan.

Wetgeving van toepassing op dit plan

Voor dit plan en het MER is de wetgeving zoals die gold vóór 1 januari 2024 van toepassing (zoals de Wet milieubeheer), en niet de huidige wetgeving (de Omgevingswet). Dit omdat het plan ter inzage is gelegd voordat de Omgevingswet op 1 januari 2024 van kracht werd.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Horst aan de Maas – besluit over het bestemmingsplan.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3292 op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door de gemeenteraad van Horst aan de Maas.

In de tekst wordt ook een aantal aanbevelingen gedaan. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Beschrijving van het integrale plan

Beschrijving van het plan en locatiekeuze

Uit het MER blijkt dat de gemeente hippische bedrijvigheid en evenementen mogelijk wil maken rondom ECdP. De Wet milieubeheer vraagt om een beschrijving van de voorgenomen activiteit en om een afweging van alternatieve locaties. Een beschrijving van het plan is in de aanvulling gegeven.

Tijdens het locatiebezoek van de Commissie aan het gebied⁷, is toegelicht dat het gebied een lange hippische historie kent.⁸ Zo is in Bestemmingsplan Park de Peelbergen uit 2006 het eerste besluit genomen over de ontwikkeling van een manege (nu ECdP) in het gebied. Daarnaast is het gebied centraal gelegen tussen belangrijke wedstrijdlocaties⁹ en is het gebied goed bereikbaar en gelegen nabij verschillende internationale luchthavens.¹⁰ De ontwikkeling van Grandorse moet ook bijdragen aan de landbouwtransitie, de werkgelegenheid, de landschappelijke kwaliteit en het toeristisch profiel van het gebied. De toelichting waarom deze locatie is gekozen, ontbreekt in de aanvulling.

De Commissie adviseert om in een aanvulling, voorafgaand aan de besluitvorming de locatiekeuze te onderbouwen.

Motivatie plan en alternatieven

In het MER zijn geen alternatieven met elkaar vergeleken. De motivering hiervoor ontbreekt. Wel is het plan uit 2023 bijgesteld ten opzichte van het plan uit 2018 om sterk negatieve milieueffecten te voorkomen. Zo wordt een kleiner aantal kavels ontwikkeld, worden niet-hippische evenementen niet meer mogelijk gemaakt en is het aantal bezoekers van hippische evenementen teruggebracht. Daarmee kunnen de plannen uit 2018 en 2023 feitelijk als twee alternatieven worden beschouwd.

Gezien de ligging van het gebied en de aard van het plan, had het voor de hand gelegen een thematisch alternatief te onderzoeken met zo min mogelijk negatieve effecten of zoveel mogelijk positieve effecten op de natuur. De Commissie ziet echter dat in het plan rekening is gehouden met het gebiedssysteem. Het plan biedt voldoende ruimte voor waterberging¹¹ en houdt rekening met het bodem-watersysteem en natuur. Zo is de natuurontwikkeling erop gefocust om versnipperde natuurgebieden met elkaar te verbinden en zo een robuust netwerk te creëren.

Met de geplande (en al deels uitgevoerde) natuurontwikkeling en landschappelijke inpassing gaat de gemeente verder dan wat wettelijk vereist is vanwege de compensatieopgave voor

⁷ Op 8 december 2023 bracht de Commissie een bezoek aan de gemeente Horst aan de Maas en aan het plangebied.

⁸ Het gebied is nauw verbonden met de fokkerij van het Koninklijk Warmbloed Paard Nederland of KWPN-paard, dat een belangrijke plaats inneemt in de topsport voor paarden. Ook werd duidelijk dat dit gebied mondiaal gezien de derde locatie is voor paarden topsport naast locaties in Aken (D) en Florida (USA).

⁹ Zoals Aachen, Maastricht en Boekelo.

¹⁰ Zoals Eindhoven, Düsseldorf, Maastricht en Aachen. Dit is belangrijk omdat verschillende internationale teams zich in het gebied willen vestigen en jaarlijks met hun paarden invliegen.

¹¹ Deze is ook al gerealiseerd.

effecten op de Goudgroene natuurzone.¹² Door de manier waarop het plan is vormgegeven, zijn de uitvoering en instandhouding van de maatregelen ook daadwerkelijk geborgd.¹³ Op basis hiervan is te beargumenteren dat het voorliggend plan vanuit milieuperspectief de best mogelijke invulling is binnen de doelstelling van het plan. Deze onderbouwing ontbreekt in de aanvulling.

De Commissie adviseert om in een aanvulling, voorafgaand aan de besluitvorming, een toelichting te geven op het plan. Licht daarin toe hoe bij de totstandkoming van het plan rekening is gehouden met het milieu. Vergelijk de effecten van de plannen uit 2018 en uit 2023 met elkaar op alle onderzochte milieuaspecten en onderbouw waarom het niet realistisch is om andere inrichtingsalternatieven te onderzoeken.

Autonome ontwikkelingen en overige ontwikkelingen in de omgeving

Grandorse maakt deel uit van het grotere Park de Peelbergen. In dit gebied vinden, naast Grandorse, verschillende grootschalige ontwikkelingen plaats. Het gaat bijvoorbeeld om de uitbreiding van attractiepark Toverland en de uitbreiding van recreatiepark de Schatberg (zie figuur 1). Deze ruimtelijke ontwikkelingen zijn nog niet planologisch verankerd. Daarom zijn ze momenteel nog niet aan te merken als autonome ontwikkelingen.¹⁴

De verschillende ontwikkelingen binnen Park de Peelbergen kunnen cumulatieve effecten veroorzaken op verkeer en mobiliteit, natuur en op de leefomgeving (hinder voor omwonenden, landschap). Daarom is het relevant om (apart) in beeld te brengen wat de maximale effecten zijn als alle voorziene ontwikkelingen daadwerkelijk worden gerealiseerd, ook al heeft over de voorgenoemde ontwikkelingen nog geen besluitvorming plaatsgevonden.¹⁵ Dit inzicht ontbreekt in de aanvulling.

In de aanvulling ontbreekt ook een overzicht van autonome ontwikkelingen die zijn meegenomen als onderdeel van de referentiesituatie. Hierdoor is niet duidelijk hoe de referentiesituatie eruitziet waartegen effecten zijn beoordeeld. Door de lange periode tussen het oorspronkelijke MER en de aanvulling, is aannemelijk dat de referentiesituatie is gewijzigd.

De Commissie adviseert om in een aanvulling, voorafgaand aan de besluitvorming, inzichtelijk te maken welke ontwikkelingen zijn meegenomen als autonome ontwikkelingen en aan te geven welke andere relevante ontwikkelingen in het gebied spelen. Geef aan welke cumulatieve effecten maximaal kunnen optreden als alle geplande ontwikkelingen daadwerkelijk worden gerealiseerd. Doe dit in ieder geval voor verkeer en mobiliteit, natuur en de leefomgeving (hinder voor omwonenden en landschap).

¹² De Goudgroene natuurzone is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland.

¹³ De kavels zijn bijvoorbeeld zo gepland dat tussen de bouw kavels stroken van enkele tientallen meters bestaan die niet worden verkocht. Zo borgt de gemeente dat de groene verbindingsstructuur blijft bestaan.

¹⁴ Autonome ontwikkelingen zijn plannen en projecten waarover een besluit is genomen, maar die nog niet zijn gerealiseerd.

¹⁵ In een aantal zienswijzen op het bestemmingsplan wordt ook om dit inzicht gevraagd.

2.2 Verkeer en mobiliteit

Verkeerafwikking

In de aanvulling staat beschreven dat in 2020 in opdracht van de provincie Limburg een nieuwe verkeersstudie is uitgevoerd naar de verkeersafwikking op de N277-A67. Hierbij stond de voorgenomen groei van attractiepark Toverland centraal. In dit onderzoek is Grandorse als autonome ontwikkeling meegenomen. Dit is echter niet terecht, omdat over het bestemmingsplan voor Grandorse nog geen besluit is genomen.

In de aanvulling wordt voornamelijk verwezen naar het verkeersonderzoek uit 2018 en is het onderzoek van 2020 slechts kort samengevat. De conclusie in de aanvulling is dat de invloed van het nieuwe plan op het verkeer beperkt is. Omdat het verkeersonderzoek niet als bijlage is toegevoegd aan de aanvulling, zijn de resultaten en de conclusie ten aanzien van verkeer en verkeersafwikking niet navolgbaar. Het is hierdoor niet mogelijk om te controleren of de conclusie in de aanvulling correct is. Ook is onduidelijk of en hoe andere ontwikkelingen in de regio (zie paragraaf 2.1 van dit advies) zijn meegenomen in het verkeersonderzoek.

De gemeente heeft tijdens het locatiebezoek aangegeven dat deze studie nog niet in de aanvulling is verwerkt, maar dat ze voornemens is de studie als bijlage toe te voegen.

De Commissie adviseert om het uitgevoerde verkeersonderzoek van 2020 of een update daarvan als bijlage bij de aanvulling toe te voegen, zodat voor eenieder navolgbaar en herleidbaar is waarop de conclusies ten aanzien van verkeer en parkeren zijn gebaseerd. Beschrijf in een aanvulling ook hoe (autonome) ontwikkelingen in de regio zijn betrokken bij het verkeersonderzoek.

De Commissie heeft kennisgenomen van de gemeentelijke Mobiliteitsvisie De Peelbergen. Dit document bevat beleidsmaatregelen die van invloed zijn op Grandorse en beveelt aan om deze mobiliteitsvisie ook als bijlage aan de aanvulling toe te voegen.

Parkeren

Ten opzichte van het MER uit 2018 zijn de uitgangspunten voor de bezoekersaantallen significant verlaagd.¹⁶ Dit komt voornamelijk doordat het nieuwe plan geen niet-hippische evenementen meer mogelijk maakt. In de aanvulling wordt dan ook geconcludeerd dat het plan veel minder effect heeft op de parkeerdruk.

De aanvulling bevat een berekening waaruit blijkt dat maximaal 4.200 parkeerplaatsen nodig zijn bij een evenement met maximaal 10.000 bezoekers. Deze parkeerplaatsen zijn verdeeld over drie terreinen, waarvan er twee overloopterrein zijn. Onduidelijk is op welke wijze aan de bereikbaarheid van deze terreinen is gedacht en of er nog bepaalde maatregelen nodig zijn om een voldoende doorstroming te garanderen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling, voorafgaand aan de besluitvorming, toe te lichten op welke wijze het parkeren bij de grotere evenementen wordt georganiseerd.

¹⁶ Uitgangspunt in 2018 was maximaal 60.000 bezoekers per dag. Uitgangspunt van het plan uit 2023 is maximaal 10.000 bezoekers per dag.

2.3 Natuur en landschap

Passende beoordeling vanwege stikstofdepositie

Het plan veroorzaakt een toename van de stikstofdepositie op stikstofgevoelige natuurgebieden die al overbelast zijn. Het gaat onder andere om Natura 2000-gebieden Deurnsche Peel & Mariapeel, Maasduinen en De Grootte Peel. Zonder de toepassing van mitigerende maatregelen zijn significant negatieve effecten niet uit te sluiten. In de aanvulling is een AERIUS-berekening uitgevoerd en zijn maatregelen beschreven en beoordeeld.

Om negatieve effecten door stikstofdepositie te voorkomen, wil de gemeente extern salderen. Daarvoor maakt de gemeente gebruik van een stikstofdepositiebank. Hierin zijn zeven saldogevende bedrijven opgenomen die zijn opgekocht door de gemeente. In de aanvulling wordt geconcludeerd dat de opgekochte bedrijven samen voldoende depositieruimte bieden om met uitvoering van het plan tot een verlaging van de stikstofdepositie te komen. In de bestemmingsplanregels is daarnaast geborgd dat de beschikbare ontwikkelruimte van het plan begrensd wordt door de beschikbare stikstofruimte.¹⁷ Op basis hiervan wordt in de aanvulling geconcludeerd dat een toename van de stikstofdepositie wordt voorkomen.

Vanwege de stikstofdepositie door het plan op overbelaste Natura 2000-gebieden en de toepassing van externe saldering is het opstellen van een Passende beoordeling verplicht. Deze ontbreekt echter. Hierdoor is onduidelijk of de stikstof in de depositiebank bruikbaar is voor extern salderen. Onduidelijk is welke activiteiten feitelijk zijn gestaakt en of die op het moment van intrekken nog uitgevoerd konden worden. Ook is niet duidelijk of de aangekochte stikstofdepositie niet nodig is als instandhoudingsmaatregel of passende maatregel. De aanneming die is gedaan op pagina 17 van de aanvulling is hiervoor onvoldoende omdat hierbij de instandhoudingsdoelen en de huidige staat van de Natura 2000-gebieden niet zijn betrokken.

De Commissie adviseert het MER aan te vullen met een Passende beoordeling, voorafgaand aan de besluitvorming. Ga daarbij uit van de maximale emissies van het plan, inclusief deposities veroorzaakt door verkeer en aanlegwerkzaamheden. Toon aan dat de depositiebank bruikbaar is voor extern salderen en hoe geborgd is dat het saldo daadwerkelijk beschikbaar is voor dit plan.

Natuur- en landschapsontwikkeling

In de afgelopen jaren hebben ontwikkelingen plaatsgevonden die de natuur in en rondom het plangebied hebben beïnvloed. Zo is voor Grandorse onder andere een eventingroute¹⁸ aangelegd in de Goudgroene zone binnen het plangebied, waardoor deze natuurstatus verloren is gegaan. Ook realisatie van de hippische kavels vindt deels binnen de Goudgroene natuurzone plaats. De compensatie is al gestart, maar moet deels nog plaatsvinden. De gemeente heeft hiertoe een goed onderbouwd salderingsplan opgesteld. Dit is niet alleen

¹⁷ Als onvoldoende stikstofruimte beschikbaar is, worden minder kavels ontwikkeld.

¹⁸ Dit is een trailparcours met hindernissen door het bos.

gericht op compensatie, maar ook op een verbetering van de kwaliteit van de natuur in het plangebied en daarbuiten.

De Commissie waardeert de focus op het verbinden van versnipperde natuurgebieden, om zo een robuust netwerk te creëren. Positief is ook dat de gemeente zelf heeft geïnvesteerd in de aankoop van gronden en uitvoering van de maatregelen en dit niet aan de markt overlaat. Hiermee lijkt de daadwerkelijke uitvoering van het salderingsplan geborgd. De uitvoering van het plan laat ook al de eerste positieve effecten zien. Zo heeft de gemeente tijdens het locatiebezoek aangegeven dat voor het eerst in 25 jaar weer patrijzen in het gebied voorkomen.

Tijdens het locatiebezoek werd duidelijk dat het salderingsplan al gedeeltelijk is uitgevoerd. De fasering en de uitvoeringsstatus van het plan van de nog uit te voeren maatregelen zijn in de aanvulling niet in beeld gebracht. Hierdoor is niet duidelijk hoe de verdere uitvoering van het plan is geborgd en of en welke risico's en onzekerheden daarbij nog spelen.¹⁹ Onduidelijk is bijvoorbeeld of de verdere uitvoering van het salderingsplan afhankelijk is van de verkoop van de hippische kavels.

Daarnaast zijn er op basis van het MER en de aanvulling nog onduidelijkheden over de verdere invulling van het salderingsplan. Zo is van 12,5 ha compensatie nog niet duidelijk waar die exact wordt aangelegd. Dit zal in ieder geval wel binnen de plangrens van de Gedeelde Peel gebeuren, zo is te lezen op pagina 25 in het salderingsplan. Elders in het salderingsplan staat dat de oost-westverbinding tussen Mariapeel en de Peelbergen wordt versterkt, maar waar precies is onduidelijk.

Er mist een duidelijke overzichtskaart van waar wat wordt gerealiseerd, die de samenhang tussen de verschillende planonderdelen weergeeft. De goede bedoelingen zijn duidelijk, zoals blijkt uit de aanleg van de waterbassins langs de Midden Peelweg. Hoe deze bijdragen aan het grotere geheel is echter niet toegelicht. Een samenhangend eindbeeld mist.

De Commissie adviseert om in een aanvulling, voorafgaand aan de besluitvorming, de fasering en uitvoeringsstatus van het salderingsplan in beeld te brengen. Geef aan hoe geborgd is dat het salderingsplan daadwerkelijk wordt uitgevoerd en of en welke risico's en onzekerheden daarbij spelen. Maak met een overzichtskaart duidelijk op welke locatie(s) de nog uit te voeren compensatie plaats gaat vinden en licht dit toe.

Cumulatieve effecten plannen Park de Peelbergen

In Park de Peelbergen spelen verschillende grootschalige ontwikkelingen die van invloed zijn op het landschappelijk, ecologisch en hydrologisch systeem. De cumulatieve impact van de verschillende plannen binnen Park de Peelbergen op deze systemen zijn niet in beeld. De Natuurdoelanalyse (NDA) van de Deurnsche- en Mariapeel (Arcadis, 2023) geeft wel aanleiding om dit in beeld te brengen. In de NDA is immers geconcludeerd dat instandhoudingsdoelen in de Deurnsche- en Mariapeel zwaar te lijden hebben van vermesting, verdroging en fragmentatie.

¹⁹ Dit is relevant omdat de gemeente zelf heeft aangegeven dat natuur- en landschapscompensatie vóór de realisatie van de 'harde' zaken moet zijn uitgevoerd.

Aannemelijk is dat de impact van Grandorse op zichzelf beperkt is. De gezamenlijke waterbehoeften van Grandorse en de andere plannen in Park de Peelbergen kunnen wel van invloed zijn op de grondwaterspiegel in het Natura 2000-gebied, dat zich bovenop de waterscheiding ten oosten van Grandorse bevindt. Voor het vervolg beveelt de Commissie aan om de cumulatieve impact van de plannen voor Park de Peelbergen op het landschappelijk, ecologisch en hydrologisch systeem in beeld te brengen.

Schaalniveau groen/blauw raamwerk

Het groen/blauw raamwerk zoals weergegeven in de gemeentelijke Structuurvisie (2013) is een belangrijke contramal voor de grootschalige ontwikkelingen in Park de Peelbergen. Begrijpelijkerwijs ligt de nadruk in het salderingsplan voor Grandorse op de compensatieopgave binnen dit plangebied.

Voor het vervolg beveelt de Commissie aan om het groen/blauw raamwerk van Grandorse, en de compensatie die voortkomt uit de andere ontwikkelingen in Park de Peelbergen, in een bredere context te beschouwen. Focus naast compensatie in het plangebied ook op het schaalniveau van de Gedeelde Peel en op het niveau van Peel-Maasvallei. Zo kan de compensatieopgave van de verschillende ontwikkelingen binnen Park de Peelbergen zo worden vormgegeven dat ze maximaal bijdragen aan een robuust landschappelijk en ecologisch systeem tussen de Peelgebieden en de Maasvallei.

Dassen

Als onderdeel van de aanvulling is een degelijk aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de das voor de periode 2018–2021. Het Dassenplan (2022) stelt dat in het plangebied goede bestaansmogelijkheden zijn voor de das als de vereiste natuurmaatregelen worden getroffen. Tijdens het locatiebezoek bleek echter dat er inmiddels geen belopen dassenburchten meer in het plangebied aanwezig zijn. Onduidelijk is welke ontwikkelingen van de afgelopen jaren hier een negatieve invloed op hebben gehad.^{20, 21}

Onzeker is of dassen nog bestaansrecht hebben binnen het plangebied als dit gebied verder wordt ontwikkeld ten behoeve van de paardensport en daarmee de rust verder afneemt. De Commissie beveelt daarom aan om te verkennen of compensatie in een ander, rustiger gebied binnen de Gedeelde Peel wellicht kansrijker is.

2.4 Publieksvriendelijke samenvatting

Bij de aanvulling is geen publieksvriendelijke samenvatting opgesteld. Hierdoor ontbreekt een overzicht van de belangrijkste milieu-informatie, een transparante vergelijking van de plannen uit 2018 en 2023 en een onderbouwing van de keuze voor het huidige plan.

²⁰ In haar zienswijze stelt de Natuur en Milieufederatie Limburg hier ook vragen over en betreuren zij dat de das hier niet meer voorkomt..

²¹ In 2012 is door BRO een onderzoek uitgevoerd voor wijziging van Manege de Peelbergen ([00003557.pdf](#) ([commissiemer.nl](#))). Hierin zijn effecten op de das minimaal geacht. Mogelijk zijn effecten van het plan op de das destijds onderschat.

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. De samenvatting moet een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER en moet als zelfstandig document leesbaar zijn. Daarbij moeten de belangrijkste zaken worden weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en een beschrijving van het plan uit 2018 en uit 2023;
- de belangrijkste effecten voor het milieu van beide plannen ten opzichte van de referentiesituatie en de onzekerheden en leemten in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de argumenten voor de selectie van het plan zoals dat in het bestemmingsplan wordt vastgelegd.

De Commissie adviseert om een publieksvriendelijke samenvatting op te stellen, voorafgaand aan de besluitvorming. Neem daarin de belangrijkste zaken op, zoals benoemd in bovenstaande opsomming.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ing. Jan van der Grift

dr. Peter van der Molen

ing. Ben Peters

Michelle Vanderschuren MSc (secretaris)

ir. Harry Webers (voorzitter)

drs. Rob van Woerden

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Bestemmingsplan.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Dit project valt onder de regelgeving van voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). Voor deze procedure volgt daarom nog uit [onderdelen C en D van de bijlage bij het voormalige Besluit milieueffectrapportage](#) dat een MER vereist is. Het gaat in dit geval om categorie D14: De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren. Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad Horst aan de Maas.

Initiatiefnemer besluit

College van Burgemeester en Wethouders Horst aan de Maas.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 10 januari 2024 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3292](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

